



SVERIGE

"Jag är besatt av hjälp till självhjälp"

2008-01-15 | Publicerad 11:01

Världens bistånd borde i mycket högre grad fokusera på hjälp till självhjälp. Det tycker Percy Barnevik som uppmanar svenska politiker att tänka om när det gäller biståndspolitik.



Sven Grundberg

Ungefär samtidigt som Zlatan fick Jerringpriset på Idrottsgalan mottog den forne industrigiganten Percy Barnevik tidskriften Neos pris som årets förändrare 2007, för sitt arbete som styrelseordförande för biståndsorganisationen Hand in Hand.

- Ett något kontroversiellt val, medger tidningens grundare och chefredaktör Sofia Nerbrand som även var ordförande för juryn. Hon tillägger att full enighet rådde i utnämningen av Percy Barnevik.

Med sig i juryn hade hon en namnkunnig skara bestående av bland annat den gamla Telia- vd:n Marianne Nivert, numera styrelseordförande för Rädda Barnen, och finansmannen Sven Hagströmer.

Cynikern skulle säga att Percy Barnevik krishanterat väl, med tanke på pensionskalabaliken för sex år sedan. Men den som vill läsa mer om pensionsersättningar kan sluta läsa nu. Percy vill bara prata bistånd och är enligt egen utsago besatt av sitt biståndsarbete. Han levererar ett brandtal för mikrolånens överlägsenhet jämfört med traditionellt bistånd:

- Det finns ingen positiv relation mellan bistånd och ekonomisk utveckling. Trots att 100-tals miljarder dollar har pumpats in i Afrika visar många afrikanska länder ingen eller till och med negativ tillväxt. Vi borde istället lära oss av framgångssagan i Ostasien där en miljard fattiga lyft sig själva ur fattigdom. Inte genom bistånd, utan genom att hjälpa sig själva, säger Percy Barnevik.

Percy Barnevik menar att avreglering, privatisering och frihandel är vad som skapar ekonomisk tillväxt. Tanken är inte att slopa traditionellt bistånd, utan att omfördela biståndet från ekonomiskt stödjande till hjälp till självhjälp.

- Varje storpolitiker som reser runt i Afrika lägger fram en stor plan. Men den bästa planen är ingen plan alls, säger han.

Istället för att leta sig ner genom systemet, tycker Barnevik att biståndsmiljarderna bör leta sig upp från gräsrotterna. Små lånebelopp, små nog att klara sig under korruptionsradarn, till enskilda individer (företrädesvis kvinnor) och småföretag är det mest effektiva receptet. Utifrån Hand in Hands egna kalkyler kostar det 300 dollar att sätta någon i arbete. Att sätta en halv miljard personer i arbete skulle alltså kräva att 7 istället för dagens 2 miljarder av världens 110 miljarder dollar stora bistånd, går till självhjälp och mikrofinansiering, under 20 år.

Lika mycket som han vurmar för bistånd där givaren ställer tydliga prestationskrav, tycker Percy Barnevik om platta och effektiva organisationer med låga omkostnader och mätbart resultat. Hand in Hand, organisationen i vilken han själv säger sig ha pumpat in närmare 100 miljoner av sin egen förmögenhet, har under Percy Barneviks ordförandeskap inspirerats av hans egna idéer kring hur en organisation ska se ut.

HAND IN HAND

Om organisationen:

- * Huvudkontor i Chennai
- * 15 000 engagerade, varav 4 000 anställda och 11 000 frivilliga
- * dryga 40 miljoner kronor i omsättning

Resultat i Indien:

- * 280 000 kvinnor organiserade i självhjälpsgrupper
- * 113 000 startade familjeföretag
- * 500 starade medelstora företag
- * Samarbete med 10 indiska banker och sätter nu upp egen låneverksamhet

Framtidsplaner:

- * Fortskrida spridningen av konceptet till östra Kina, Afghanistan och Sydafrika.

- Många som jobbar med mig i Indien säger, fan, det här är ju som dina instruktionsmanualer för Sandvik för 30 år sedan. Decentraliserade, platta organisationer där duktiga belönas är vad jag tror på. Men delegeringen måste ske med fortsatt bibehållen kontroll. Och så kräver jag att man ska kunna kvantifiera, mäta och följa upp det man gör, säger Percy Barnevik till E24.

Hand in Hands utmålas som en billig välgörenhetsorganisation för bidragsgivare. Enligt Percy Barnevik kostar FN:s millenniebyar 10 gånger mer att bygga upp, än motsvarande projektkostnad för Hand in Hand.

- Vi har mycket låga kostnader. Vi har 11 000 frivilliganställda, nästan alla på lönelistan är i Indien och vi saknar ett dyrt huvudkontor i västvärlden. Globala välgörenhetsorganisationer kan ha uppemot 30 procent i administrationskostnader. Vi har 3 procent i administrationskostnader, säger han.

Percy Barnevik vill få med svenska beslutsfattare med på tåget. 8 miljarder kronor eller 6 procent av det svenska biståndet bör gå till självhjälpsverksamhet enligt hans mening. Percy har bland annat mött näringslivsminister Maud Olofson och oppositionens Mona Sahlin på plats i Indien och ska i dagarna träffa Sida. Alliansregeringen borde tilltalas av hans vision.

- Den nuvarande regeringen valdes så vitt jag förstår på att öka jobben och minska bidragen. Det borde väl vara en tilltalande linje för regeringen att följa i bidraget till utvecklingsländerna.

Utskriften presenteras i samarbete med:



At your side.
brother®